

LITERATURA

EFE

Georges Simenon en una imatge d'arxiu.

JORDI NOPCA
BARCELONA

Els ulls del comissari Jules Maigret “somriuen” mentre esmorza, acompanyat de la seva dona, perquè la vida és “agradable”. Tots dos són a la casa de Meung-sur-Loire que arreglen des de fa anys per al dia que Maigret s’hagi de jubilar. A l’home, de 55 anys, li queden dos anys i pocs mesos per deixar el cos de policia, i aquesta és potser l’única recança que sent enmig de la calma estival i de la promesa d’un llamàntol per dinar. Així comença *La paciència de Maigret*, novel·la de Georges Simenon (Lieja, 1903 - Lausana, 1989), que acaba de deixar de ser inèdita en català gràcies a la petita i exquisida editorial barcelonina Días Contados, impulsada el 2009 per l’advocat Ramon Girbau.

A *La paciència de Maigret*, el comissari prova de treure l’entrellat d’una sèrie de robatoris de joies que han tingut lloc a París durant vint anys. Apareguda per primer cop en francès el 1965, és una de les últimes novel·les que l’autor belga va dedicar al seu personatge més cèlebre. “Fa temps que un company de despatx, Sergio Sánchez Solé, que ho ha llegit tot de Simenon, em recomanava que m’hi posés –comenta Girbau–. Quan finalment li vaig fer cas no només vaig admetre que és un autor magnífic, sinó que vaig pensar que el podíem traduir, i li vaig proposar de fer-ho a quatre mans”. Va ser així que van investigar quines de les 75 novel·les de Maigret quedaven per traduir al català i van escollir *La paciència de Maigret* per inaugurar el projecte, que inclourà un total de cinc dels casos del comissari. “Publicarem un Simenon cada any, però nosaltres no-

més en traduirem dos, la novel·la que ja hem publicat i *Maigret es defensa* [1964] –avança–. Comptarem també amb noves traduccions de Núria Petit i Imma Falcó, que ja han col·laborat anteriorment amb l’editorial”.

Una producció immensa

Al catàleg de Días Contados hi conviuen els *Relats de Kolimà*, de Varlam Xalàmov, amb els poemes de Francis Ponge i de Les Murray, l’assaig *Els paradisos artificials*, de Charles Baudelaire, i dietaris de Pierre Bergounioux, Paul Léautaud i Julien Green. “Hem tocat el gènere negre abans, amb autors com Laura Mancinelli i Seicho Matsumoto, i en tenim dues en cartera de Qiu Xiaolong, però el cas de Simenon és diferent, perquè farem cinc llibres d’una producció immensa”, recorda Girbau. A més de les 75 novel·les protagonitzades per Maigret, l’escriptor belga va publicar 150 obres més, a banda del centenar llarg que va donar a conèixer a l’inici de la seva trajectòria sota una vintena de pseudònims. “Les novel·les de Maigret

Eternes
El temps
no els ha
passat
factura, a
les novel·les
de Maigret

potser són de consum immediat, però el temps no els ha passat factura –comenta l’editor i traductor–. Són obres breus, construïdes amb frases senzilles i en què abunden els diàlegs molt visuals: estan pensades de tal manera que el lector no pot deixar-les fins que arriba al final”.

De l’obra de Simenon se n’han venut més de 550 milions d’exemplars. Es pot llegir en gairebé una cinquantena de llengües, i el número de traduccions supera les 3.500. “Tant en català com en castellà hi ha hagut diversos intents de publicarlo, però no han tingut la mateixa repercussió que en països com Itàlia, on Adelphi ha aconseguit vendre Simenon de manera fantàstica”, comenta Girbau. Abans que Días Contados s’hi posés, Emili Manzano va traduir per a Navona, el 2022, *Les vacances de Maigret* (1948) i *Maigret i la jove morta* (1954). N’havien de sortir cinc llibres més, però el projecte va quedar interromput. Una dècada abans, Jaume Vallcorba es va proposar editar Simenon “amb el decòrum dels grans escriptors”

des de Quaderns Crema i Acantilado. En català van veure la llum només tres novel·les entre el 2012 i el 2014, una de Maigret, *El gos groc* (1931), i dues que no pertanyen al cicle, catalogades de roman durs: *El gat* (1967) i *La neu era bruta* (1948). A Quaderns Crema, Simenon no va tenir tanta sort com altres recuperacions emblemàtiques de l’editorial, entre les quals hi ha les de Stefan Zweig, Franz Kafka i Dorothy Parker. “El cas de Simenon és similar al de Stefan Zweig, Honoré de Balzac, el *Tirant lo Blanc* i *El Quixot* –comentava l’editor el 2012–: de vegades el que és reduït no és l’abast de l’obra, sinó la capacitat de lectura d’alguns crítics”.

Hi ha hagut més intents previs de publicar Simenon en català, entre els quals la dotzena de novel·les que en va publicar entre el 1964 i el 1970 La Cua de Palla, una col·lecció emblemàtica de gènere negre d’Edicions 62. Se’n van ocupar traductors com Maria Aurèlia Capmany, Carme Vilaginés i Ramon Folch i Camarasa. El primer que va traduir un Simenon al català, però, va ser Gabriel Bas per aquesta mateixa col·lecció el 1964, i la novel·la escollida va ser *Lapell d’un home* (1931), un cas de Maigret.

El projecte editorial pioner a l’Estat relacionat amb l’autor belga es remunta a la dècada dels 40 i va ser idea de l’escriptor Ferran Canyameres (Terrassa, 1898-1964) mentre estava exiliat a França. Des d’allà, Canyameres es va posar en contacte amb Simenon, que va acceptar les condicions de l’oferta: la vintena de novel·les contractades havien d’aparèixer a l’editorial Albor a la dècada dels 40, propietat de Canyameres, però finalment –després de molts retards– les va començar a publicar Aymà, tot i que només en castellà. ■